

ԿՈԴ

050.0203 Ն. 10.05.05

10 մայիսի 2005 թվականի թիվ 203 Ն

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՈՒ
ՀԱՎԱԿԱՆՈՐԴՆԵՐԻ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏԱՍԱԽԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՍՏՈՒԳԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԹԵՍԱՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով «Վարկային կազմակերպությունների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 9-րդ հոդվածի 3-րդ կետը և դեկավարվելով «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 2-րդ հոդվածով Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը

Որոշում է՝

1. Հաստատել «Վարկային կազմակերպությունների դեկավարների թեկնածուների ու հավակնորդների որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության ստուգման քննության թեմաների ցանկը՝ համաձայն հավելված 1-ի (կցվում է):

2. Ուժը կորցրած ճանաչել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2002 թվականի դեկտեմբերի 13-ի «Վարկային կազմակերպությունների դեկավարների թեկնածուների որակավորումը և մասնագիտական համապատասխանությունը ստուգելու գրավոր քննության թեմաները և վարկային կազմակերպությունների դեկավարների թեկնածուների որակավորումը և մասնագիտական համապատասխանությունը ստուգելու բանավոր քննության թեմաները հաստատելու մասին» թիվ 403Ն որոշումը:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակմանը հաջորդող 10-րդ օրվանից:

**Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի նախագահ՝**

S. Սարգսյան

**2005 թ. մայիսի 13
թ.Երևան**

Հավելված 1
Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
2005թ. մայիսի 10-ի թիվ 203 Ն որոշմամբ

ՀԱՐՑԱԾԱՐ

Վարկային կազմակերպության (բացառությամբ խնայողական միության) գործադիր տնօրենի, վարչության նախագահի, գործադիր տնօրենի տեղակալի, վարչության նախագահի տեղակալի, վարչության անդամի որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության ստուգման քննության թեմաները

«Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենք

- Կենտրոնական բանկի հիմնական խնդիրը և այլ խնդիրները,
- Կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող ստուգումները և վերահսկողությունը

«Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենք և ԿԲ նորմատիվ ակեր՝ Կանոնակարգեր 13, 14, 15

- Վարկային կազմակերպության և դրա գործունեության բնորոշումը,
- Վարկային կազմակերպության կազմակերպարավական ձևերը,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության սահմանափակումները,
- Վարկային կազմակերպությունների տիպերը,
- Վարկային կազմակերպության գրանցումը և լիցենզավորումը,
- Վարկային կազմակերպության գրանցման և լիցենզավորման մերժման հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության կանոնակարգը,
- Վարկային կազմակերպության լիցենզիան,
- Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների հաշվառումը,
- Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների հաշվառման մերժման հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպությունների և դրանց առանձին խմբերի համար թույլատրվող ֆինանսական գործառնությունները,
- Վարկային կազմակերպության կողմից իրականացվող վարկավորման սահմանափակումները, ձեռնարկատիրական և սպառողական վարկերի, փոխառությունների տրամադրման գործարքի բնորոշումը,
- Վարկային կազմակերպության դեկավարները, նրանց մասնագիտական չափանիշներն ու որակավորման կարգը,
- Վարկային կազմակերպությունների կանոնադրություններին ներկայացվող պահանջները, կանոնադրություններում կատարված փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման ընթացակարգը,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու սահմանափակումները,
- Փոխկապակցված և կապված անձինք,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի համալրման կարգը,
- Վարկային կազմակերպության համար սահմանվող հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց ուժի մեջ մտելը, սահմանաշափերը, հաշվարկման կարգը և հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը,
- Վարկային կազմակերպությունների գործունեության նկատմամբ իրականացվող վերահսկողությունը,

- հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված միջոցների և տեսողիզմի ֆինանսավորման աղյուր հանդիսացող միջոցների շրջանառության կանխարգելումը վարկային կազմակերպություններում,
- Վարկային կազմակերպության առլիտային ստուգումը,
- ֆինանսական հաշվետվությունների և առլիտային եզրակցության հրապարակումը,
- Օրենսդրության խախտումները և դրանց համար կիրառվող պատասխանատվության միջոցները,
- Վարկային կազմակերպությունների և դրանց մասնաճյուղերի գործունեության վայրի տեխնիկական հազեցվածության պահանջները,
- Վարկային կազմակերպության կողմից բանկերում բանկային հաշվի բացումը,
- Վարկային կազմակերպության կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, ներկայացման ժամկետները,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակումը

«Բանկերի և վարկային կազմակերպությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենք

- Վարկային կազմակերպության անվճարունակության և սնանկության հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպության ժամանակավոր աղմինիստրացիայի խնդիրները,

«Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենք

- Բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվության հրապարակումը, դրա արգելումը, տրամադրումը,
- Բանկային գաղտնիքի շրջանառությունը բանկերի և վարկային կազմակերպությունների միջև:

Վարկերի ու դերիսորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգ

- Ակտիվների դասակարգումը,
- Ընդհանուր և հասուլ պահուստավորում,
- Չաշխատող ակտիվներ, դրանց գծով տոկոսների հաշվեգրման դադարեցում, չճանաչված տոկոսային եկամուտ,
- Ապահովածություն չունեցող (բլանկային) ակտիվներ,
- Տոկոսների կապիտալացում, վերանայված պայմաններով ակտիվներ,
- Ծանուցման հաշիվներում հաշվառվող ակտիվների և տոկոսների դուրս գրում

Ինվեստիցիոն արժեքորերում ներդրումների հնարավոր կորուստների պահուստի ձևավորման և օգտագործման կարգ

- Ինվեստիցիոն արժեքորերի հնարավոր կորուստների պահուստի ձևավորումը,
- Ժամկետային ինվեստիցոն արժեքորերի դասակարգումը,
- Ինվեստիցիոն արժեքորերի անհուսալի ճանաչումը,
- Ինվեստիցիոն արժեքորերում ներդրումների հնարավոր կորուստների պահուստի օգտագործումը,

«Այլ»

- Հանցավոր ճանապարհով ստացված եկամուտների օրինականացման և ահարեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի առանձնահատկությունները վարկային կազմակերպություններում, կասկածելի գործառնությունների դադարեցումը և կասեցումը,
- Վարկային կազմակերպությունների կողմից սպառողական վարկերի և փոխառությունների տրամադրման կարգը և պայմանները,

- Արժութային կարգավորումը և վերահսկողությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ռեզիդենտուրյուն, ոչ ռեզիդենտուրյուն, ընթացիկ և կապիալի արժութային գործառնություններ),
- Ֆինանսական գործակիցներ,
- Վարկային կազմակերպության շահութաբերության և եկամտաբերության ցուցանիշները,
- Վակային ռեզիստրին տեղեկաբյունների տրամադրումը, օգտագործումը, պահպանումը,
- Ֆինանսական ռիսկերի գնահատման մեթոդները,
- Իրավիճակային խնդիրներ (պարտատոմսերի եկամտաբերություն, իրացվելության ձեղքածք),
- Քաղաքացիական օրենսգիրը (վարկային պայմանագրի սահմանումը, արժեթղթերի տեսակները, սեփականության իրավունքի հասկացությունը և բովանդակությունը, ֆինանսական լիզինգ, ֆակտորինգ)
- Ածանցյալ գործիքներ,
- Ակտիվների և պասիվների կառավորում. ֆինանսական գործառնություններ (ակտիվային գործառնությունների տարանջատումը պասիվայինից):

«Հաշվապահական հաշվառում և հարկային»

- Հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը,
- Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպումը և վարումը,
- Ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց տարրերը,
- Հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները,
- Հարկային արտոնությունների ձևերը, ԱԱՀ արտոնությունները ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների համար,
- Շահութահարկի, որպես հարկային գործակալ՝ եկամտահարկի, գույքահարկի, հողի հարկի հաշվարկման կարգը, դրույքաշափերը և վճարումը,
- Հարկային պարտավորություններից ավել բյուջե վճարված գումարները հարկ վճարողին հետ վերադարձնելու կարգը,
- Վարկային կազմակերպությունների պատասխանատվությունը հարկային օրենսդրության խախտման համար:

Դրամավարկային քաղաքականություն

- Դրամավարկային քաղաքականության նպատակը և գործիքները,
- Ազգային հաշիվների համակարգը,
- Նախորդ տարվա մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշները,
- Իրական և անվանական փոխարժեք,
- Սպառողական գների ինդեքս,
- Դրամական բազա և փողի զանգված,
- Վճարային հաշվեկշիռ:

«Քաժնետիրական ընկերությունների նասին» ՀՀ օրենք

- Քաժնետիրական ընկերություն հանդիսացող վարկային կազմակերպության կառավարման մարմինները,
- Ընդհանուր ժողովի, խորհրդի, գործադիր մարմնի և վերստուգիչ հանձնաժողովի իրավասությունները, պատասխանատվությունները, դրանց միջև փոխհարաբերությունները

«Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների նասին» ՀՀ օրենք

- ՍՊԸ-ների գործադիր մարմինը և նրա իրավասությունները,
- Ընդհանուր ժողովի, խորհրդի և վերստուգիչ հանձնաժողովի իրավասությունների և պատականությունների բաշխումը, դրանց միջև փոխհարաբերությունները:

ՀԱՐՑԱԾԱՐ

Խնայողական միության գործադիր տնօրենի, վարչության նախագահի, գործադիր տնօրենի
տեղակալի, վարչության նախագահի տեղակալի, վարչության անդամի որակավորման և
մասնագիտական համապատասխանության ստուգման քննության թեմաները

«Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենք

- Կենտրոնական բանկի հիմնական խնդիրը և այլ խնդիրները,
- Կենտրոնական բանկի կողմից իրականացվող ստուգումները և վերահսկողությունը

«Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենք և ՀՀ ԿԲ նորմատիվ ակտեր՝ Կանոնակարգեր 13, 14, 15

- Վարկային կազմակերպության և դրա գործունեության բնորոշումը,
- Վարկային կազմակերպության կազմակերպահրավական ձևերը,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության սահմանափակումները,
- Վարկային կազմակերպությունների տիպերը,
- Վարկային կազմակերպության գրանցումը և լիցենզավորումը,
- Վարկային կազմակերպության գրանցման և լիցենզավորման մերժման հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության կանոնակարգը,
- Վարկային կազմակերպության լիցենզիան,
- Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների հաշվառումը,
- Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների հաշվառման մերժման հիմքերը,
- Խնայողական միության համար թույլատրվող ֆինանսական գործառնությունները,
- Վարկային կազմակերպության կողմից իրականացվող վարկավորման սահմանափակումները, ձեռնարկատիրական և սպառողական վարկերի, փոխառությունների տրամադրման գործարքի բնորոշումը,
- Վարկային կազմակերպության դեկավաները, նրանց մասնագիտական չափանիշներն ու որակավորման կարգը,
- Վարկային կազմակերպությունների կանոնադրություններին ներկայացվող պահանջները, կանոնադրություններում կատարված փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման ընթացակարգը,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու սահմանափակումները,
- Փոխկապակցված և կապված անձինք,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի համարման կարգը,
- Խնայողական միությունների համար սահմանվող հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց ուժի մեջ մտելը, սահմանաշափերը, հաշվարկման կարգը և հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը,
- Վարկային կազմակերպությունների գործունեության նկատմամբ իրականացվող վերահսկողությունը,
- հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված միջոցների և տեսողիկմի ֆինանսավորման աղյուր հանդիսացող միջոցների շրջանառության կանխարգելումը վարկային կազմակերպություններում,
- Վարկային կազմակերպության առլիտային ստուգումը,
- ֆինանսական հաշվետվությունների և առլիտային եզրակցության հրապարակումը,
- Օրենսդրության խախտումները և դրանց համար կիրառվող պատասխանատվության միջոցները,
- Վարկային կազմակերպությունների և դրանց մասնաճյուղերի գործունեության վայրի տեխնիկական հագեցվածության պահանջները,

- Վարկային կազմակերպության կողմից բանկերում բանկային հաշվի բացումը,
- Վարկային կազմակերպությունների կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, ներկայացման ժամկետները,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակումը

«Բանկերի և վարկային կազմակերպությունների սնամկության մասին» ՀՀ օրենք

- Վարկային կազմակերպության անվճարունակության և սնամկության հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպության ժամանակավոր աղմինիստրացիայի խնդիրները,

«Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենք

- Բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվության հրապարակումը, դրա արգելումը, տրամադրումը,
- Բանկային գաղտնիքի շրջանառությունը բանկերի և վարկային կազմակերպությունների միջև:

Վարկերի ու դերիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգ

- Ակտիվների դասակարգումը,
- Ընդհանուր և հատուկ պահուստավորում,
- Զաշխատող ակտիվներ, դրանց գծով տոկոսների հաշվեգրման դադարեցում, չճանաչված տոկոսային եկամուտ,
- Ապահովածություն չունեցող (բլանկային) ակտիվներ,
- Տոկոսների կապիտալացում, վերանայված պայմաններով ակտիվներ,
- Ծանուցման հաշիվներում հաշվառվող ակտիվների և տոկոսների դուրս գրում

«Այլ»

- Հանցավոր ճանապարհով ստացված եկամուտների օրինականացման և ահարեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի առանձնահատկությունները վարկային կազմակերպություններում, կասկածելի գործառնությունների դադարեցումը և կասեցումը,
- Վարկային կազմակերպությունների կողմից սպառողական վարկերի և փոխառությունների տրամադրումնամատական կարգը և պայմանները,
- Արժութային կարգավորումը և վերահսկողությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ռեզիդենտություն, ոչ ռեզիդենտություն, ընթացիկ և կապիալի արժութային գործառնություններ),
- Ֆինանսական գործակիցներ,
- Վարկային կազմակերպության շահութաբերության և եկամտաբերության ցուցանիշները,
- Վակային ռեզիստրին տեղեկաթյունների տրամադրումը, օգտագործումը, պահպանումը,
- Ֆինանսական ռիսկերի գնահատման մեթոդները,
- Իրավիճակային խնդիրներ (պարտասոմսերի եկամտաբերություն, իրացվելության ճեղքածք),
- Քաղաքացիական օրենսգիրք (վարկային պայմանագրի սահմանումը, սեփականության իրավունքի հասկացությունը և բովանդակությունը)
- Ածանցյալ գործիքներ,
- Ակտիվների և պասիվների կառավորում. ֆինանսական գործառնություններ (ակտիվային գործառնությունների տարանջատումը պասիվայինից):

«Հաշվապահական հաշվառում և հարկային»

- Հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը,

- Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպումը և վարումը,
- ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց տարրերը,
- Հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները,
- Հարկային արտոնությունների ձևերը, ԱԱՀ արտոնությունները ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների համար,
- Ծահութահարկի, որպես հարկային գործակալ՝ եկամտահարկի, գույքահարկի, հողի հարկի հաշվարկման կարգը, դրույքաչափերը և վճարումը,
- Հարկային պարտավորություններից ավել բյուջե վճարված գումարները հարկ վճարողին հետ վերադարձնելու կարգը,
- Վարկային կազմակերպությունների պատասխանատվությունը հարկային օրենսդրության խախտման համար:

Դրամավարկային քաղաքականություն

- Դրամավարկային քաղաքականության նպատակը և գործիքները,
- Ազգային հաշիվների համակարգը,
- Նախորդ տարվա մակրոտնտեսական հիմնական ցուցանիշները,
- Իրական և անվանական փոխարժեք,
- Սպառողական գների ինդեքս,
- Դրանական բազա և փողի զանգված,
- Վճարային հաշվեկշիռ:

ՀԱՐՑԱԾԱՐ

Վարկային կազմակերպության (բացառությամբ խնայողական միության) գլխավոր հաշվապահի, գլխավոր հաշվապահի տեղակալի, վերստուգիչ հանձնաժողովի նախագահի, վերստուգիչ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի, վերստուգիչ հանձնաժողովի անդամի որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության ստուգման քննության թեմաները

«Հայատաճի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենք

- ՀՀ ԿԲ հիմնական խնդիրը և այլ խնդիրները,
- ԿԲ կողմից իրականացվող ստուգումները և վերահսկողությունը,

«Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենք և ԿԲ նորմատիվ ակտեր՝ Կանոնակարգեր 13, 14, 15

- Վարկային կազմակերպության և դրա գործունեության բնորոշումը,
- Վարկային կազմակերպության կազմակերպահրավական ձևերը,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության սահմանափակումները
- Վարկային կազմակերպությունների տիպերը,
- Վարկային կազմակերպության գրանցումը և լիցենզավորումը,
- Վարկային կազմակերպության գրանցման և լիցենզավորման մերժման հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության կանոնակարգը,
- Վարկային կազմակերպության լիցենզիան,
- Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների հաշվառումը,
- Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների հաշվառման մերժման հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպությունների և դրանց առանձին խմբերի համար թույլատրվող ֆինանսական գործառնությունները,
- Վարկային կազմակերպության կողմից իրականացվող վարկավորման նկատմամբ սահմանափակումները, ձեռնարկատիրական և սպառողական վարկերի, փոխառությունների տրամադրման գործարքի բնորոշումը,
- Վարկային կազմակերպության դեկավարները, նրանց մասնագիտական չափանիշներն ու որակավորման կարգը,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման ընթացակարգը,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու սահմանափակումները,
- Փոխկապակցված և կապված անձինք,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի համալրման կարգը,
- Վարկային կազմակերպությունների համար սահմանվող հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց ուժի մեջ մտելը, սահմանաշափերը, հաշվարկման կարգը և հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը,
- Վարկային կազմակերպությունների գործունեության նկատմամբ իրականացվող վերահսկողությունը,
- հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված միջոցների և տեռորիզմի ֆինանսավորման աղբյուր հանդիսացող միջոցների շրջանառության կանխարգելումը վարկային կազմակերպություններում,
- Վարկային կազմակերպության առլիտային ստուգումը,
- ֆինանսական հաշվետվությունների և առլիտային եզրակցության հրապարակումը,
- Օրենսդրության խախտումները և դրանց համար կիրառվող պատասխանատվության միջոցները,
- Վարկային կազմակերպության կողմից բանկերում բանկային հաշվի բացումը,

- Վարկային կազմակերպությունների կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, ներկայացման ժամկետները,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակումը,

«Բանկերի և վարկային կազմակերպությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենք

- Վարկային կազմակերպության անվճարության և սնանկության հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպության ժամանակավոր աղմինիստրացիայի խնդիրները

«Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենք

- Բանկային գաղտնիք,
- Բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվության հրապարակման արգելումը, բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվության տրամադրման ընթացակարգը,
- Բանկային գաղտնիքի շրջանառությունը բանկերի և վարկային կազմակերպությունների միջև:

Վարկերի ու դերիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգ

- Ակտիվների դասակարգումը,
- Ընդհանուր և հատուկ պահուստավորում,
- Զաշխատող ակտիվներ, դրանց գծով տոկոսների հաշվեգրման դադարեցում, չճանաչված տոկոսային եկամուտ,
- Ապահովածություն չունեցող (բլանկային) ակտիվներ,
- Տոկոսների կապիտալացում, վերանայված պայմաններով ակտիվներ,
- Ծանուցման հաշիվներում հաշվառվող ակտիվների և տոկոսների դուրս գրում

Ինվեստիցիոն արժեքորերում ներդրումների հնարավոր կորուստների պահուստի ձևավորման և օգտագործման կարգ

- Ինվեստիցիոն արժեքորերի հնարավոր կորուստների պահուստի ձևավորումը,
- Ժամկետային ինվեստիցիոն արժեքորերի դասակարգումը,
- Ինվեստիցիոն արժեքորերի անհուսալի ճանաչումը,
- Ինվեստիցիոն արժեքորերում ներդրումների հնարավոր կորուստների պահուստի օգտագործումը,

«Այլ»

- Հանցավոր ճանապարհով ստացված եկամուտների օրինականացման և ահարեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի առանձնահատկությունները վարկային կազմակերպություններում, կասկածելի գործառնությունների դադարեցումը և կասեցումը,
- Վարկային կազմակերպությունների կողմից սպառողական վարկերի և փոխառությունների տրամադրման կարգը և պայմանները,
- Արժութային կարգավորումը և վերահսկողությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ռեգիստրացիան, ոչ ռեգիստրացիան, ընթացիկ և կապիալի արժութային գործառնություններ),
- Ֆինանսական գործակիցներ,
- Վարկային կազմակերպության շահութաբերության և եկամտաբերության ցուցանիշները,
- Վակային ռեգիստրին տեղեկությունների տրամադրումը, օգտագործումը, պահպանումը,
- Քաղաքացիական օրենսգիրը (վարկային պայմանագրի սահմանումը, արժեքորերի տեսակները, սեփականության իրավունքի հասկացությունը և բովանդակությունը, ֆինանսական լիզինգ, ֆակտորինգ)
- Ածանցյալ գործիքներ,

- Ակտիվների և պասիվների կառավորում. ֆինանսական գործառնություններ (ակտիվային գործառնությունների տարանջատումը պասիվայինից)

«Հաշվապահական հաշվառում և հարկային դաշտ»

- Հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը,
- Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպումը և վարումը,
- Հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքները,
- Հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները,
- Հարկային արտոնությունների ձևերը, ԱԱՀ արտոնությունները ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների համար,
- Շահութահարկի, որպես հարկային գործակալ՝ եկամտահարկի, գույքահարկի, ԱԱՀ-ի, հողի հարկի հաշվարկման կարգը, դրույքաչափերը և վճարումը,
- Եկամուռ և ծախս համարվող տարրերը ըստ «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի,
- Վարկային կազմակերպություններում գույքահարկով հարկվող օբյեկտները,
- Սոցիալական ապահովագրության վճարները,
- Հարկային պարտավորություններից ավել բյուջե վճարված գումարները հարկ վճարողին հետ վերադարձնելու կարգը,
- Վարկային կազմակերպությունների պատասխանատվությունը հարկային օրենսդրության խախտման համար,
- Հ.Հ.Հ.Ս.-ները,
- Փինանսական հաշվետվությունները և դրանց տարրերը,
- Փինանսական հաշվետվությունների տարրերի ճանաչում, չափումը,
- Վարկային կազմակերպությունների կողմից իրականացվող գործառնությունների հաշվապահական ձևակերպումները,
- Սկզբնական հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերը,
- Հաշվետու ժամանակաշրջան,
- Գլխավոր հաշվապահի իրավունքները և պարտվորությունները,
- Հիմնական միջոցների և մաշվածության հաշվառումը, վերագնահատումը,
- Ակտիվների և պարտավորությունների գույքագրումը,
- Ակտիվների և պարտավորությունների գնահատումը

«Քաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենք

- Քաժնետիրական ընկերություն հանդիսացող վարկային կազմակերպության կառավարման մարմինները,
- Ընդհանուր ժողովի, խորհրդի, գործադիր մարմնի և վերստուգիչ հանձնաժողովի իրավասությունները, պատասխանատվությունները, դրանց միջև փոխհարաբերությունները

«Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենք

- ՍՊԸ-ների գործադիր մարմինը և նրա իրավասությունները,
- Ընդհանուր ժողովի, խորհրդի և վերստուգիչ հանձնաժողովի իրավասությունների և պատականությունների բաշխումը, դրանց միջև փոխհարաբերությունները:

ՀԱՐՑԱԾԱՐ

Խնայողական միության գլխավոր հաշվապահի, գլխավոր հաշվապահի տեղակալի, վերատուգիչ հանձնաժողովի նախագահի, վերատուգիչ հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի, վերատուգիչ հանձնաժողովի անդամի որակավորման և մասնագիտական համապատասխանության ստուգման քննության բեմաները

«Հայատաճի Հանրապետության կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենք

- ՀՀ ԿԲ հիմնական խնդիրը և այլ խնդիրները,
- ԿԲ կողմից իրականացվող ստուգումները և վերահսկողությունը,

«Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենք և ԿԲ նորմատիվ ակեր՝ Կանոնակարգեր 13, 14, 15

- Վարկային կազմակերպության և դրա գործունեության բնորոշումը,
- Վարկային կազմակերպության կազմակերպահրավական ձևերը,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության սահմանափակումները
- Վարկային կազմակերպությունների տիպերը,
- Վարկային կազմակերպության գրանցումը և լիցենզավորումը,
- Վարկային կազմակերպության գրանցման և լիցենզավորման մերժման հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության կանոնակարգը,
- Վարկային կազմակերպության լիցենզիան,
- Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցությունների հաշվառումը,
- Վարկային կազմակերպության մասնաճյուղերի և ներկայացուցությունների հաշվառման մերժման հիմքերը,
- Խնայողական միությունների համար բույլատրվող ֆինանսական գործառնությունները,
- Վարկային կազմակերպության կողմից իրականացվող վարկավորման նկատմամբ սահմանափակումները, ձեռնարկատիրական և սպառողական վարկերի, փոխառությունների տրամադրման գործարքի բնորոշումը,
- Վարկային կազմակերպության դեկավարները, նրանց մասնագիտական չափանիշներն ու որակավորման կարգը,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցության ձեռքբերման ընթացակարգը,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ձեռք բերելու սահմանափակումները,
- Փոխկապակցված և կապված անձինք,
- Վարկային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալի համալրման կարգը,
- Խնայողական միությունների համար սահմանվող հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց ուժի մեջ մտելը, սահմանաշափերը, հաշվարկման կարգը և հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը,
- Վարկային կազմակերպությունների գործունեության նկատմամբ իրականացվող վերահսկողությունը,
- հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված միջոցների և տեսողիզմի ֆինանսավորման աղբյուր հանդիսացող միջոցների շրջանառության կանխարգելումը վարկային կազմակերպություններում,
- Վարկային կազմակերպության առլիտային ստուգումը,
- ֆինանսական հաշվետվությունների և առլիտային եզրակցության հրապարակումը,
- Օրենսդրության խախտումները և դրանց համար կիրառվող պատասխանատվության միջոցները,
- Վարկային կազմակերպության կողմից բանկերում բանկային հաշվի բացումը,

- Վարկային կազմակերպությունների կողմից Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, ներկայացման ժամկետները,
- Վարկային կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ տեղեկությունների հրապարակումը,

«Բանկերի և վարկային կազմակերպությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենք

- Վարկային կազմակերպության անվճարունակության և սնանկության հիմքերը,
- Վարկային կազմակերպության ժամանակավոր աղմինիստրացիայի խնդիրները,

«Բանկային գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենք

- Բանկային գաղտնիք,
- Բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվության հրապարակման արգելումը, բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվության տրամադրման ընթացակարգը,
- Բանկային գաղտնիքի շրջանառությունը բանկերի և վարկային կազմակերպությունների միջև:

Վարկերի ու դերիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգ

- Ակտիվների դասակարգումը,
- Ընդհանուր և հատուկ պահուստավորում,
- Զաշխատող ակտիվներ, դրանց գծով տոկոսների հաշվեգրման դադարեցում, չճանաչված տոկոսային եկամուտ,
- Ապահովածություն չունեցող (բլանկային) ակտիվներ,
- Տոկոսների կապիտալացում, վերանայված պայմաններով ակտիվներ,
- Ծանուցման հաշիվներում հաշվառվող ակտիվների և տոկոսների դուրս գրումը

«Այլ»

- Հանցավոր ճանապարհով ստացված եկամուտների օրինականացման և ահարեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի առանձնահատկությունները վարկային կազմակերպություններում, կասկածելի գործառնությունների դադարեցումը և կասեցումը,
- Վարկային կազմակերպությունների կողմից սպառողական վարկերի և փոխառությունների տրամադրման կարգը և պայմանները,
- Արժութային կարգավորումը և վերահսկողությունը Հայաստանի Հանրապետությունում (ոեզդինստուրյուն, ոչ ոեզդինստուրյուն, ընթացիկ և կապիալի արժութային գործառնություններ),
- Ֆինանսական գործակիցներ,
- Վարկային կազմակերպության շահութաբերության և եկամտաբերության ցուցանիշները,
- Վակային ոեզփատրին տեղեկությունների տրամադրումը, օգտագործումը, պահպանումը,
- Քաղաքացիական օրենսգիրք (վարկային պայմանագրի սահմանումը, սեփականության իրավունքի հասկացությունը և բովանդակությունը)
- Ածանցյալ գործիքներ,
- Ակտիվների և պասիվների կառավորում. ֆինանսական գործառնություններ (ակտիվային գործառնությունների տարանջատումը պասիվայինից)

«Հաշվապահական հաշվառում և հարկային դաշտ»

- Հաշվապահական հաշվառման կարգավորումը,
- Հաշվապահական հաշվառման կազմակերպումը և վարումը,
- Հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքները,
- Հարկ վճարողների իրավունքները և պարտականությունները,

- Հարկային արտոնությունների ձևերը, ԱԱՀ արտոնությունները ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների համար,
- Ծահութահարկի, որպես հարկային գործակալ՝ Եկամտահարկի, գույքահարկի, ԱԱՀ-ի, հողի հարկի հաշվարկման կարգը, դրույքաչափերը և վճարումը,
- Եկամուտ և ծախս համարվող տարրերը բատ «Ծահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի,
- Վարկային կազմակերպություններում գույքահարկով հարկվող օբյեկտները,
- Սոցիալական ապահովագրության վճարները,
- Հարկային պարտավորություններից ավել բյուջե վճարված գումարները հարկ վճարողին հետ վերադարձնելու կարգը,
- Վարկային կազմակերպությունների պատասխանատվությունը հարկային օրենսդրության խախտման համար,
- ՀՀՀՀՀ.Ա.-ները,
- Քինանսական հաշվետվությունները և դրանց տարրերը,
- Քինանսական հաշվետվությունների տարրերի ճանաչում, չափումը,
- Խնայողական միությունների կողմից իրականացվող գործառնությունների հաշվապահական ձևակերպումները,
- Ակզենտական հաշվապահական հաշվառման փաստաթղթերը,
- Հաշվետու ժամանակաշրջան,
- Գլխավոր հաշվապահի իրավունքները և պարտվորությունները,
- Հիմնական միջոցների և մաշվածության հաշվառումը, վերագննահատումը,
- Ակտիվների և պարտավորությունների գույքագրումը,
- Ակտիվների և պարտավորությունների գնահատումը: